

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Angelii Bargaei Commentarius de Obelisco

Angèli, Pietro

Romae, 1586

Philippi Poelarii Brvgensis Flandri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13181

Et regit & seruat, Qui ob primi admissa Parentis
 Perpetuis pœnis addictos faucibus Orci
 Eripuit, nosq; ad cœlestia Regna vocauit.
 Denique ouile unum fiet Pastore sub uno
 Pascuaq; ad summi æterna adducetur Olympi.

PHILIPPI POELARII BRVGENSIS FLANDRI.

ORdior è Phario transuectam dicere regno
 Molem, quæ nostræ victricia signa salutis
 Imposita, à Sixto gestat, qua nobile templum
 Exultat Petri, felicem saxea moles
 Est sortita locum, locus an felicior ipsa
 Mole, sacri culto memorant ceu carmine vates:
 Sic mihi da Sixti canere immortale laborum
 Musa decus, meritò quem Petri in sede locauit
 Purpurea, sancto pia corda mouente senatus
 Flamme: da tanto recolam qui Principe secla
 Aurea nunc rediere? sepulta Astrea reuisat
 Vt latios fines? ut religionis honores?
 Verum fas aperire prius primordia molis
 Nunc coreus pares cui Nile Sesostride nato
 Intima dum magna rimatur viscera matris,
 Ogygias ornans Urbes, tam nobile saxum
 Pingua quæ Nilus fecundis arua fluentis
 Irrigat, & quæ secentum ditissima Thebe

K

Effun-

Effundit portis, excelsò e monte Syenes
 Quadratum excidit, veteres dixere Obeliscum
 Qualia tunc Pharij reges sua munera Phæbo
 Soluebant, quorum Mitres, qui sceptrâ tueri
 Auxilio Diuùm studuit, cum vasta silerent
 Aequora, & Actæus longo temone Bootes
 Plaustra inter pigros deflecteret ipse triones
 In somnis vigili Rex tanti pectore regni
 Voluebat curas, supplex Hyperione natum
 Multa rogans, sensit cum lumina victa sopore
 Per membra extemplo dulcem fuisse quietem,
 Et secum placido Phæbum sic ore loquutum.
 Ille ego sum Deus ò Mitres, cui rite precantum
 Vota implere datum est, & qui tua regna tuebor.
 Tu modo de Nili spaciosis rupibus, altam
 Soli cade trabem, & quadratam impone figuram
 Hanc instar radij paulatim attollere cura.
 Exilit è strato Phæbi & pia iussa capebit,
 Inscriptiq, notas, quales præferre ruina
 Cernuntur, regum hunc alij de more sequuntur.
 Sacra papyrifera statuentes iura canopo
 Nuncorea inter quos posuere Sesostride natum
 Est è Niliacis olim qui rupibus ausus
 Sumptibus innumeris lapidosum cadere montem
 Cum senior nouit qui delphica limina vates

Et

Et quid fatorum longus connecteret ordo,
 Machina dum celsa de rupe exciditur, alta
 Urbis turrita decoret qua mœnia Solis,
 Macte viri dixit moles qua stabit in Urbe
 Exeret una caput, mittens trans aquora classes
 Immensum figetq; minantia signa per orbem,
 Principis ornabit quarentem iurgia circum.
 Circus at in cineres ut vix vestigia cernas,
 Vertetur, tandem hic ades sanctissima surget
 Diuo, cui referare poli, cui claudere verbo
 Auratas dabitur portas, dare iura per orbem
 Regia qui possit, qui à petra nomen habebit.
 Linigeri risere viri, sistrataque turba,
 Et magnis vanum studijs auxere laborem.
 Hinc moles sola est primo molimine fracta.
 Dixerat, euenit tandem labentibus annis,
 Caesaris Augusti victus cum Antonius armis
 Occideret, Nili validis & colla catenis
 Necteret, & domini fugeret Cleopatra triumphū,
 Ingemeret Babylon latis spoliata trophæis,
 Saxeæ ut Ausoniam ferretur machina Romam
 Caesaris indignata sequi per cerula palmas,
 Sperauitq; nouo tandem dare nomina Ponto,
 Nominis Icarijs ut fluctibus Icarus auctor,
 Vel pelago nomen ceu flebilis abstulit Helle.

K 2 Dicite

Dicite Pierides qui tanta per aquora in Urbem
 Proiecta est moles, nam vos dictastis & illud.
 Cesa est apta fretis abies que pondera ferre
 Tanta queat, multo cui surgunt ordine remi.
 Urbis opus Nili stupuit Crocodilus in unda,
 Stagnantes primum tetigit cum machina ripas
 Mactauit piceis hic tempestatibus agnam,
 Fulmineumq; audax direxit nauita cursum,
 Magnū audere putās quod nomine Caesaris audet.
 Tellurem Veneris qua non formosior vsquam
 Exuperat valido Cynaraam remige Cyprum.
 Quęq; timet duros late circumsona Caucos
 Creta olim celebris monstrofi ambagibus antri
 Vidit ut aratam puppim meminisse Metelli
 Victoris fertur, spolia hac portantur in Urbem
 Cres ait, ancipiti quod bello inuicta Quirites
 Corda gerant, totum Mauortia subdere mundum
 Roma sibi poterit, Tarpeia saxa trophæa
 Fertilis Aegypti cernent, hinc Æolis alta
 E specula immanem turgentia vela carinam
 Contrahere aspexit, misceri ut murmure cælum
 Incipit, hic celeres in saxa latentia puppes
 Torquet hyems, sequiturq; niger cū grādine nimb⁹.
 Fimbres mirantur Pharij lapsuraq; calo
 sidera, dum obscuro mittuntur ab æthere dira
 Ter-

Terrentes nautas flamma, concussa timore
 Corda virum, subito visus componere fluctus
 Neptunus, pauidum & depellere corde timorem.
 Interea Jonijs ardentem fluctibus Aetnam
 Conspexit, piceo & fumantem turbine vector,
 Ostenditq; suis socijs, aperitq; futura.
 Cernitis excelsi ut nudata cacumine montis
 In ventos abeunt: sic lati climata mundi
 In flammam conuersa ruent, sic cuncta peribunt,
 Iamq; datis linquit ventis proiecta Pachini
 Saxa ratis, superant remis vulcanida terram:
 Hinc se se monstrat saxis albescentibus Anxur
 Impositum, capiuntq; sudes ubi fuluus arena
 In mare prorumpit Tybris, molemq; petitam
 Impensa ingenti, qua testatura triumphos
 Caesaris, ut vidit Tybris caput extulit vnda,
 Insuetum teneris onus & circumligat vlnis.
 Tanta molis erat saxum deducere in Urbem.
 Caruleis ubi vecta fretis iam puppis in alta
 Mœnia Nuncoreos vexit molimina regis
 Saxa Auguste tuas virides testantia lauros
 In ripa iacuere diu, dum Caius in Vrbe
 Horrida construxit miscentem praelia Circum
 Nuncoreosq; opus affigens in vertice Iuli
 Qui seruet cineres orbem, statuitq; Obeliscum

In

Carm. diuerſorum Auſt.

In medio Circi, hunc tetigit victoria pennis
Plurima, nam raucus, per plurima ſacula circus
Durauit, ſummo tangit quod vertice calum
Spectandum in circo ſaxum ſtetit, omnia donec
Negligeret veterum Saturnia Roma trophæa
Induperatorum, Parijs ſuffulta columnis
Porticus euerſa eſt, fregitq; theatra vetuſtas,
Circus & in nihilum Caij eſt collapsus, & ades
Clauigero eſt extructa Petro, cui ſubditur orbis,
Aedes qua totus verè nil ſanctius uſquam
Orbis habet, roſeo nam limina tincta cruore
Chriſtiadum, Chriſti hic uiuus ſub imagine vultus
Haſtaq; qua infeſta perfodit cuspide Chriſtum
Dum per agit noſtra myſteria ſacra ſalutis.
Ipſa alios olim iactabat Roma Obeliſcos,
Hunc præter cecidere tamen Mars ferreus Urbẽ
Affecit clade horribili dum ſeuit in armis,
Romanos latè ſpolians cultoribus agros:
Et monumenta Ducum fracti interiере Coloſſi.
Quicquid & externis Romanus victor ab oris
Vexit ouans patriæq; Vrbi conceſſit habendum
Hinc etiam paſſa eſt ingentos Roma ruinas,
Seuuit in Auſonios ubi trux Germania campos,
Miles qui imbiberat ſeui documenta Lutheri
Votiuas furijs accenſus diripit aras.

Bor-

Borbonio ductore, nefas sed morte piavit.
 Summo sacra Deo templa impius abstulit ignis
 Mansit sola alto moles abscondita Diui
 Templo sub Petri, sacratior area saxo
 Nunc tollit caput, & pretioso munere Sixti
 Pontificis gaudet, gaudet quoque saxea moles
 Sede sua, tali est ter felix area mole,
 Quod sacra dum sacrū munus tenet, ipsa meretur
 Area pacato ut fiat spectatior orbi.

Aurati fulgent molis quod vertice montes
 Et stella auratis in montibus aurea fulget,
 Exultans nostra felicia signa salutis
 Ostentare Crucem, Satana, qua diruta regna
 Munere Sixte tuo est augustior area, per te
 Saxea venturo moles celebrabitur aeo.

O mihi donaret sacro de fonte liquores
 Haurire, Aonio meditari & carmina plectro
 Phœbus, Sixte tuas memorarem carmine laudes:
 Monstrarem triplici merito tibi cincta corona
 Tempora, candenti structū quod marmore templū,
 Qua Christi veneranda Dei praesepia adoras.
 Commemorem pulsamq; famem, cerealia dona
 In populum diffusa, tibi dum commoda cura
 Sunt gregis; irriguis præbes de fontibus undas
 Montibus & valles, & montes vallibus aquas.

A Tur-

*A*Turcis manicas captis atque arcta leuasti
*V*incula, nunc duplices tendunt ad sidera palmas,
*U*tque diu regnes felix non segniter orant.
*H*erculeos canerem superatos Sixte labores:
*N*am tua dum dubios vigilans prudentia casus
*D*iscutit, utilibus rectum preponit & aqua
*I*niungenda viris, perpendit pondera lance.
*C*ommunes sequitur leges, iustumq; piūq;
*S*uggestit, incēpit cunctas gens aurea terras
*I*ncolere, in falcem dirus dum vertitur ensis
*P*arcit subiectis tua debellatq; superbos
*V*irtus, qua veteres leges dum sancit agendo,
*E*fficit ut cuncti vestigia pressa sequantur:
*N*am prius immiti populus sibi dicere iura
*A*udebat ferro, vastabant arua latrones,
*N*on tenera pecudes tuta, bos raptus in agris,
*C*anae sunt segetes flammis crepitantibus vsta,
*P*rata cruenta iacent furiali cade Viator
*I*n medio exceptus cursu, sunt arua colonis
*E*t viduata suis, sacrata & iura silebant:
*A*st ubi iam summo regitur te vindice mundus,
*N*unc iterum validus bos tuta perambulat arua,
*S*ecura cupidis errant cum matribus agnae,
*N*ec mirum, infesto nam florea rura latrone
*D*um purgas, gemmis & multo splendidus auro
Extru-

Extincto passim cantat latrone viator :
 Nam veluti tenero lupus insidiatus ouili
 Clara ubi puniceo tenebras Tithonia amictu
 Expellit , vacuis infrendens dentibus iras ,
 Antra petit nemorūq; umbris se horrētibus abdit :
 Sic dominam seuus liquit sicarius Urbem
 In sua conuertens improvida pectora ferrum .
 His tibi pro meritis puras spectantia mentes
 Numina digna ferant virtuti & premia tanta ,
 Latq; Sixte boni qui te genuere parentes ,
 Roma diem poscit niueo signare lapillo .
 Adscribatq; lubens sacrae hac carmina moli .
 Sixtus praeclearis ad candida sidera factis ,
 At teneris virtus quem praestans extulit annis ,
 Ingentem hanc molem sacra in sede locauit .
 Et si qua maiora tuo cum corde volutas
 Venturis eadem moles testabitur annis .

PETRI ANGELII BARGAEI OBELISCVS
 AD XYSTVM V. PONT. MAX.

CEntenūm fueram cubitorū Obeliscus, ad Urbē
 Cum veherer vasta per freta vasta rate .
 Mox geminas , Circi iam iamq; in sede locandus ,
 In partes iacui dimidiatus humi ,
 Et quamquā artificū Caesar multa arte resectū
 L Extu-